

nost, musí proto zaplatiti spornou pohledávku v Kč. Nevyhověl proto své smluvní povinnosti, složiv na soudě jen část svého dluhu. Otázku tu posoudily nižší soudy právem jen podle zákonných předpisů bez posudku znaleckého a dotazu na ministerstvo spravedlnosti, a není nedostatek toho vadou řízení podle § 503 čís. 2 c. ř. s.

Čís. 7206.

Pokud nejde o platný úpis válečných půjček evangelického presbyterstva vzhledem k předpisům nařízení ze dne 15. prosince 1891, čís. 4 ř. zák. Doporučení vrchní církevní rady ve Vídni evangelickým farním obcím, by upisovaly válečnou půjčku, není předběžným schválením ve smyslu § 66 čís. 4 poslední odstavec nařízení.

(Rozh. ze dne 4. července 1927, Rv II 122/27.)

Žalující banka domáhala se na žalované evangelické farní obci zaplacení zápůjčky, již poskytla žalované předchůdkyně žalobkyně na lombard válečných půjček. Žalovaná farní obec vznesla mezitimní určovací návrh, by bylo zjištěno, že převzatý lombardní dluh žalované u příležitosti úpisu válečné půjčky není po právu. Ve věci samé uvedla žalovaná: Podle § 66 stanov evangel. církve a. a. h. v. ze dne 15. prosince 1891, čís. 4 ř. zák. na rok 1892 musí se ohledně výpůjčky a ohledně způsobu uložení kapitálu usnésti zástupci náboženské obce. Takové usnesení zástupců obce se nestalo, ani při upisování ani při lombardování VII. válečné půjčky. Podle shora cit. § potřebují půjčky, převyšující polovici řádných ročních příjmů farní obce, schválení vrchní církevní rady. Toto schválení nebylo v souzeném případě ani uděleno ani vyžádáno. Žalovaná strana neuznala lombardní dluh ani mlčky, ani výslovně předepsaným způsobem. Aby takové uznání vzhledem k původní neplatnosti jednání mělo účinek konstitutivní, muselo by se bývalo státi zástupci obce a muselo by bývalo býti schváleno vrchní církevní radou a pak teprve by bylo právně závazným. To se nestalo. Pouze presbyterium žalované obce usneslo se v sezení ze dne 15. prosince 1916, že upíše na účet žalované obce V. rak. vál. půjčku a sice 100.000 K rakouských pokladničních poukázek a byla také tato válečná půjčka bez usnesení presbyteria současně ex presidio přeměněna na VII. válečnou půjčku. Ale také usnesení presbyteria žalované obce o V. válečné půjčce ze dne 15. prosince 1916 stalo se bez dotazu obce a bez souhlasu tehdejší vrchní církevní rady. Lombardní zápůjčka válečných půjček žalované obce přestoupila daleko polovici řádných ročních příjmů notoricky velmi chudé církevní obce, ba přestoupila dokonce několikanásobně všechny příjmy, včetně výnosu nadací, které jsou vázány pro určité účely, darů, jež představují čisté příležitostné příjmy a příspěvky obce, jež mají sloužiti k vydržování obce. Žádná z obou od žalobkyně předložených listin není vyhotovena podle předpisu § 58, 62 zákona o zřízení církevním ze dne 15. prosince 1891,

čís. 4 ř. zák. z roku 1892. Zejména chybí na obou listinách podpis předsedajícího faráře, Dra Otto K-a, který předsedal sezení od prosince 1916 do prosince 1917. Procesní soud první stolice uznal podle zjišťovacího nároku a žalobu zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Procesním soudem bylo zjištěno, že u předchůdkyně žalující banky pro žalovanou upsáno bylo 100.000 K VII. vál. půjčky. Odvolatelka, poukazujíc na ustanovení §§ 290 a 1017 obč. zák., zastává právní názor, že pro ni rozhoduje toliko projev vůle presbyterstva, jež zastupuje farní obec na venek (§ 51 nař. ze dne 15. prosince 1891, čís. 4 ř. zák. z r. 1892) a že pro ni není rozhodným, zda bylo třeba řádného usnesení zastupitelstva, po případě schválení usnesení nadřízenými orgány. Názor ten sdíletí nelze. Podle § 290 obč. zák. jest ovšem předpisy, obsažené v soukromém právu, zpravidla zachovávatí správci obecních statků a obecního jmění, avšak jen potud, pokud zvláštní ustanovení, obsažená ve státním právu a politických nařízeních, nepředpisují něco jiného o správě a upotřebení těchto statků (§ 867 obč. zák.). V souzeném případě platí tedy především shora cit. nařízení, jehož předpisy jsou veřejnoprávními předpisy a proto právem donucovacím, jež jest přesně vykládati. Podle § 66 čís. 4 prvý odstavec cit. nař. spadá usnesení o zjednání zápůjčky do působnosti zastupitelstva a ježto takového usnesení tu není, není tu platného usnesení vůbec, není tu platného projevu vůle a nevzniká platná smlouva. Presbyterstvo pokud se týče Viktor L. jako člen presbyterstva nemohli zavázati obec, ježto neměli k tomu zákonné plnomoci, a projev presbyterstva (Viktora L-a), nemá právního účinku právě pro nedostatek platného usnesení zastupitelstva. Ostatně i podle občanského zákoníka nemohlo dojíti ke smlouvě o zápůjčku, na níž založen jest žalobní nárok, neboť, přestoupí-li zmocněnec meze plné moci, je zmocnitel vázán jen potud, pokud jednání schválí, kteréhožto předpokladu dle zjištění soudu procesního tu není. Otázku, jakým způsobem by se odvolatelka měla přesvědčiti o vzniku a jsoucnosti platného usnesení, nelze zde řešiti. Stačí poukázati k dopisům žalované ze dne 11. a 12. prosince 1917, v nichž není zmínky o tom, že se příslušný orgán usnesl na tom, upsati válečné půjčky, dále, že usnesení to bylo schváleno nadřízeným orgánem, ba dokonce přihláška ze dne 11. prosince 1917 jest podepsána toliko jedním členem presbyterstva, ač bylo podle § 62 cit. nař. třeba podpisu předsedy, dvou jiných členů presbyterstva a připojení pečeti sboru. Za tohoto stavu věci není třeba zvlášť zdůrazniti, že v souzeném případě bylo dokonce třeba schválení usnesení vrchní církevní radou, což se rovněž nestalo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce. Nezáleží na tom, zda žalovaná obec sjednala zápůjčku jako podmět soukromého práva, neboť její způsobilost k právním činům je posouditi podle před-

pisů ministerské vyhlášky ze dne 15. prosince 1891, čís. 4 ř. zák. z roku 1892, spočívající na cis. pat. ze dne 8. dubna 1861, a je platnost sporné zápůjčky podle § 867 obč. zák. závislá na zachování těchže předpisů. Žalující strana dovozuje, že došlo k platné zápůjčce tím způsobem, že byla zpravena o usnesení presbyteria jako zástupce žalované obce, aniž se mohla přesvědčiti o jeho platnosti. I tu jest na omylu, ježto neprokázala potřebného skutkového základu svého tvrzení. Písemné projevy vzájemné vůle stran, jež omezily se na příl. B), C), D), neodpovídají veřejnoprávním předpisům shora uvedeným, a nemají právního účinku. Podle §§ 49 a 57 min. nař. ze dne 15. prosince 1891 usnáší se presbyterium, skládající se z faráře (případně farářů, vikáře) a určitého počtu presbyterů, na schůzích za přítomnosti více než polovice členů a za předsednictví faráře nebo kurátora (§ 58), jež provádí usnesení, podle § 62 jest k listinnému dokladu o právním jednání třeba podpisu předsedy a dvou dalších členů presbyteria, jakož i připojení obecní pečeti. Týž § 62 uvádí další předpisy o písemných projevech presbyteria, sloužících k tomu, by druhá smluvní strana nabyla jistoty o způsobu, jímž došlo k usnesení. Z příloh B) a C) vyplývá, že prokázaný postup neodpovídá těmto předpisům. Příhláška C) ze dne 11. prosince 1917 je podepsána jedině jménem V. L., dopis žalující strany ze dne 12. prosince 1917, příl. D) je nadepsán: an die deutsch evangelische Kirchengemeinde zu Handen des Herrn Presbyter V. L., potvrzení jeho z téhož dne jest opatřeno jen razítkem Presbyterium der deutschen evang. Kirchengemeinde... O., ne však pečeti této obce, a mimo to podpisy čtyř osob, z nichž tři mají dodatek »Presbyter«. Z těchto dopisů, jež jsou v podstatě tiskopisy ručně vyplněnými jen vypisem peněžitých částek, nemohla žalující banka právem dovoditi, že jde o platné a závazné usnesení presbyteria, po případě o platný a závazný projev jeho jako zástupce obce, když první a hlavní z nich, t. j. přihláška, je podepsán pouze jediným presbyterem, a druhý několika presbytery, ne však farářem jako předsedou. V žádném z těchto případů nebyla oprávněna důvěra žalující strany, z níž snaží se dovoditi platný závazek žalované obce. Také v dalším směru byla věc správně posouzena. Doporučila-li vrchní církevní rada ve Vídni evangelickým farním obcím úpis válečných půjček, nešlo tu o předběžné schválení ve smyslu § 66 čís. 4 poslední odstavec co do zápůjček sjednaných za tím účelem, neboť jsou to dva různé pojmy (doporučení a schválení). Skutkovým zjištěním, že dodatně nemohlo dojíti ke schválení, je dovolací soud vázán. Nelze dále dovoditi ze skutkových zjištění, že sporná zápůjčka byla dodatně schválena církevní evangelickou správou v Jablonci n. N., neboť tomu odporuje přímo prohlášení tohoto orgánu.

Čís. 7207.

Podle § 45 služebního řádu pro bankovní úředníky není sňatek úřednice důvodem pro výpověď. Úřednice však, u níž se podle § 15, třetí odstavec, služ. řádu považuje provdání za resignaci na místo v bance